

Universitätsbibliothek Wuppertal

Demosthenis Et Aeschinis, Principum Græciæ Oratorum Opera

Demosthenes

Aureliae Allobrogum, 1607

Exceptio adversus Zenothemidem

Nutzungsrichtlinien Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.

Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

[urn:nbn:de:hbz:468-1-1565](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:468-1-1565)

ita stultus est, qui tanta pecunia data, p̄d̄st, p̄glio cō
trouerfo pro pignore accepto: prater ea damna que
prius fecerit, pro iniuriarum autore tanquam pro
bene merito se iudicatum etiam solutum spondeat?
Nemo opinor. Nulla enim hoc ratio finit, qui ipse
sibi talentum recuperare nequeat: eum alteri cuiuspiā
se satis esse facturum polliceri, atque ad eō sponde-
re? Quin & isti ipsi declarant, Onetorem dotem nō
dedisse: sed propter magnas opes, quæ meæ sunt, A-
phobo esse coniunctum: & p̄gnus hoc cepisse, ut hē
redem eum meorum cum tua sorore ediceret. Et
nunc effugia quæritat, & prætexit, se prius cepisse pi-
gnus. quā ille iudicium sententia damnetur. Non
certè prius, * si quidem tu nunc vera dicis. Constat
enim, te, cum iniuriæ illum damnares, ea fecisse: de-
inde ridiculum etiā est, istud dicere. Quasi verò vos
ignoretis, omnes istiusmodi iniuriarum studiosos
meditari quid dicturi sint: neminem autem unquam
damnatum esse, qui vel ta eret, vel se deliquisse con-
fiteretur: sed unusquisque nimirum, cum nihil veri
dicere deprehēditur, tum denique cognoscitur quo
sit ingenio: id quod isti etiam accidere apparet. Age
verò, quī æquum est, * si plures est, minoris, sin mino-
ris est, plures æstimari? aut quī æquum est, sorore tua
ne hodie quidem alij nupta, nec ab Aphobo deserta,
neque dote per istum numerata, qui in hisce rebus
nec quæstiones, nec vllū aliud ius accipit: ut affir-
mes te indicib. appositis declarasse, tuum esse prædium?
Ego verò æquum esse minimè arbitror. Res enim ip-
sa & veritas spectanda est: non de industria qua-
ta effugia, & commēticiæ causæ, qualibus vos utimi-
ni. Deinde quod grauissimum est, si maximè dedisse
tis dotem, quam non dedistis: quis earum rerum au-
tor esset? nonne vos, quoniam mea dedissetis? Non-
ne totos decem annos antè mea ille acceperat, pro-
pter quæ damnatus fuit, quā affinitatem tecum cō-
traheret: an te omnia recuperare decebat: me, qui &
iudicio viceram, & pupillus circumuentus eram, &
vera dote spoliatus (quem solum omnium sine mul-
tæ periculo accusare decuerat) ad talia perpetienda
cogi, ne teruncio quidem recepto: qui paratus essem
omnia facere, si vos officio fungi ex vlla parte voluis-
setis?

Caullati-
onis de
tēpore re-
futatio.

DEMOSTHENIS EXCEPTIONES.
Argumentum exceptionis aduersus
Zenothemidem.

Mutuatus à Demōne quodam, Demosthenis cognato,
me. cator quidam nomine Protus pecuniam, ea fru-
mentum emit Syraculis, quod Athenas vexit in nauī cuius
dominus fuit Hegestratus. Hegestratus autem & Zenothe-
mis, aduersus quem hæc exceptio scribitur, genere Massi-
lienses, Syraculis tale facinus moliti sunt, ut Orator asse-
rit. Mutuati sunt pecuniam, quam nauī non imposuerunt, sed
clām Massiliam miserunt: eo consilio, ut creditores defra-
darent. Cum enim in contractu scriptum esset, si quid nauī
accidisset, non repetendā esse ab his pecuniā: de submergen-
da nauī deliberarunt. Noctu igitur in navigatione descendit
Hegestratus, & nauigij fundamentum perforat. Deprehē-
sus, & dū vectores fugit, in mare delapsus, statim perit. Zeno-
themis socius, ut orator ait, Hegestrati, vix Athenas per ducta
naue incolumi, controuersiam de frumento mouet: affirmās,
frumentum Hegestrati esse: illum verò a se pecuniam esse
mutuatum. Cum verò uterque cum eo contenderet, & Pro-
tus & Demosthenes: utrique mercatoriā diem dixit. cumque Pro-
tum absentem damnasset volentem, ut ait Demosthenes, &
cum aduersario colludentem: etiam Demōnem secundo lo-

A ἡλιθίος ὄστιν οὗτος, ὃς ἀργύριον δοῖς τοσούτων, ἐπειτα ἐν
λαβῶν χάριον ἀμφισβητοῦ μὲρον εἰς δροπήμωσιν, σὺ δὲ
πρότερον ἐζημιώτο, τὸν ἀδίκησαντα ὡς δίκαιον πει-
σαντα, καὶ τῆς δίκης ὀφλήματός τεροσθησάσασθαι, καὶ
να οἶμαι. καὶ γὰρ οὐδέ λόγον τὸ πρῶτον ἔχον ἔστι, τὸν αὐτὸν
αὐτῶ μὴ δυνάμενον κομισάσασθαι τὰ λαβόντων. τὴν ἄλλω
πρὶ φάσκειν δροπήσασθαι, καὶ τὸν ἐγγυασάσασθαι. ἀλλὰ καὶ ἡ
αὐτῶ τούτων ἐστὶ δῆλον, ὅτι τὸν μὲν πρότερον ἐδέξατο,
αὐτῶ ἢ πολλῶν χρημάτων τῆ ἐμῶν οἰκείος ὡν ἀπέλασεν, αὐτῶ
ἀπεπράσθαι, κληρονομοῦν τῆ ἐμῶν τὴν ἀδελφῶν μετ' ἐ-
μῶν κατὰ τὴν βουλήν. εἴτα νῦν * ἀδικοῦσας
ζητεῖ, καὶ φενακίζει, λέγων, ὡς πρότερον τοῖς ὄσσει ἐσπεν
ἢ οὐκ ἔπειτα τὴν δίκην ὄφλειν οὐ πρότερον γὰρ ἢ ὁμοῦ
νῦν, εἰ γὰρ ἀληθῆ λέγει. δῆλον γὰρ ὅτι κατὰ τὴν ἀδικίαν
αὐτῶ ταῦτ' ἐποίησε. εἴτα καὶ γελῶν τὸν λέγειν, ὡς περ ἐκ
εἰδῶν ὁμοῦ, ὅτι πάντες οἱ τὰ τοιαῦτ' ἀδικοῦσιν σκο-
πούσι, τί λέξουσιν. οὐδέ τις ἢ πρότερον ὄφλει σιωπῶν, οὐδέ
ἀδικεῖ ὁμοῦ γὰρ ἀλλ' ἐπειδὴ οἶμαι, μὴ δὲν ἀληθῆς λέ-
γων ἐξελεγχθῆναι, τὸ τε γιγνώσκεται ὅπως ὄστι. ὅπερ καὶ
αὐτῶ ἐμοὶ γὰρ δοκεῖ πάρος. ἐπὶ φέρε πῶς ὄστι δίκαιον
εἶναι μὲν πλείονος, πλείον ἢ ἐλαττοῦτος, ἐλαττοῦτος ἢ πῶς
ὄστι δίκαιον τῆς ἀδελφῆς, τῆς μηδέπω τῆς ἡμετέρας ἀ-
λω συνοικουσίας, μὴ δὲ ἀπὸ πηλαγῶν ἀφ' ὅπου, μὴ δὲ πρὶ
πρότερον δεδωκότας τούτων, μὴ δὲ τῶν τούτων ἐξ ἑσῶ
νον, μὴ δὲ εἰς ἄλλο δίκαιον μὴ δὲν καταφυγῆναι ἐδέλοντος
ὅτι συστήσασθαι φησὶ ὄσσει, σὸν ἔστι τὸ χάριον: ἐγὼ μὲν οὐδα-
μῶς οἶμαι. τὴν γὰρ ἀλήθειαν σκοπεῖσθαι οὐχ ἂν ἐαυτῶ
παρεσιδύσασθαι ὄσσει πηλὸς εἰς τὸ λέγειν πη δοκεῖν, ὡς περ
ὑμεῖς. ἐπειτα τὸ δεινότατον, εἰ καὶ δεδωκότας ἢ τῶς μα-
λιστα τὴν προίκα, μὴ οὐ δεδωκότας τῶς τοσούτων αἰσῶς,
οὐχ ὑμεῖς, ἐπειτα τὰ μὲν ἔδοτε: οὐχ ὅλοις ἔτεσε πρότερον
δὲ κατὰ τὴν λαβῶν εἶχεν οὐκ ἔπειτα, ὡς ὄφλει τὴν δίκην, ἢ
κηδεύσασθαι σὺν ἡμετέροις ἢ σὲ μὲν ἔδει κομισάσασθαι πάντα, πρὶ
ἢ καὶ κατὰ δίκαιον ἀδελφῶν, καὶ δὲ ὄφρα ἴαν ἢ δίκαιον,
καὶ πρὶ ὅτι ἀληθῆς ἀπεσπρημένον, ὄν μόνον ἀθεσπῶν
οὐδὲ τῆς ἐπιβελίας ἀξίον μὴ κηδεύσασθαι, ἢ κατὰ
δοσὶ τοιαῦτα παθεῖν, κηρομισμένον μὴ δὲ ὅποιον, καὶ
ταῦτ' ἐδέλοντα ποιεῖν ὑμῶν αὐτῶν, εἰ πρὶ δεινότατον ἔσ-
λεσθαι πρότερον.

ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ ΠΑΡΑΓΡΑΦΙΚΟΙ
ὑπόθεσις τῆς πρὸς Ζηνοθέμην ὄσσει-
γραφικοῦ λόγου.

Δ
Ανεσιδὲν ὄσσει δὲ μὲν ὄσσει ἐνὸς τῶν δημοσίων συγγρη-
νῶν ἐμπορῶν τῆς πρὸς ὄσσει, ἐπὶ αὐτῶ τῶ ἀργύριον ὅτιν ἐν συ-
σθησῶν, καὶ τῶν ὄσσει ἐν ἀδελφῶν ὄσσει νεῶν, ἢ ἡ-
στῶν ὄσσει ἡγεστῶν ἢ καὶ Ζηνοθέμης, πρὸς ὄσσει ἢ πα-
ραστῶν, ἡσαστῶν μὲν ἡσαστῶν τῶ ὄσσει καὶ ὄσσει δὲ τῶ ὄσσει
ἐν συσθησῶν ὄσσει ὄσσει, ὡς ἐρῶν φησὶν ἐδωκότας τῶ
τα, ταῦτα ἢ εἰς τὴν ναῦν ἐκ ἐδέξαντο, λαβῶν δὲ εἰς τὴν ἡσαστῶν
ἀπέσειλαν, ἀπεσπῶν τῶ δεινότατος βεβουλόμην, ἐπειδὴ ἢ ἡ-
γεστῶν ἐν τῶ συμβολαῖον εἰσῶν πῆ ἡσαστῶν, μὴ ἀπαιτεῖσθαι ἀν-
τῶ τῶ χρημάτων ἐσῶν τῶ κατὰ τὴν τὴν ναῦν, νηκῶν οὐκ ἐν τῶ
πρὶ κατελθῶν ὄσσει ἡγεστῶν, δεικότας τῶ πλοῖου τῶ ὄσσει. φησὶ
δὲ καὶ φησὶ τῶ ὄσσει, εἰς τὴν θάλασσαν εἰσῶν πῆ, καὶ
ὄσσει ὄσσει ἐπὶ τῶν. ὄσσει Ζηνοθέμης ὄσσει, ὡς ὄσσει
ὄσσει τῶ ἡγεστῶν, μὲν ὄσσει εἰς ἀδελφῶν τῆς νεῶν, κη-
φισθῶν τῶ ὄσσει, λέγων εἶναι τὸν ὄσσει ἡγεστῶν ὄσσει
καὶ τῶ ὄσσει ὄσσει ἐπὶ τῶν, ὡς φησὶ δεινότατος, καὶ συγγρηγοῦσθαι, εἰσῶν καὶ τῶν δεινότατος δεινότατος εἰς τὸ δι-
καζῶν.

δὲ πρὶ ἑαυτῶ δεινότατος τῶ χρημάτων. ἐνδύσαντες δὲ αὐτῶ τῶ, τῶ πρὶ ὄσσει καὶ τῶ δεινότατος, ἀμφοτέρωθεν ἔλαχε δίκην ἐμπορῶν.
καὶ τῶ πρὶ ὄσσει ὄσσει ἐπὶ τῶν, ὡς φησὶ δεινότατος, καὶ συγγρηγοῦσθαι, εἰσῶν καὶ τῶν δεινότατος δεινότατος εἰς τὸ δι-
καζῶν.

...οὐδ' ἔστιν ἄλλο τι πρὸς τὸν νόμον ἐπισημασμένον... ἡ δὲ ἀπολογία τοῦ Ζηνοθέμου...

Ac in iudicium adducit. Is vero exceptione utens ei actionem conuenire negat. lege nitens, quæ mercatoribus actionem det de contractibus qui vel Athenas aliunde, vel Athenis aliò referantur. Zenothemidi vero secum quicquam esse commercij negat. Ac de exceptione quidem agitur: Oratio vero ita instituta est, tanquam controuersia recta in forum deducta sit. Explicatur enim in ea, Zenothemidis non esse frumentum, sed Proti, cui Demon pecuniam crediderit. Non enim uideri uult solo uerbo legis niti, tanquam æquitati causæ diffidens: sed ostendit, se etiam rectum iudicium non pertimescere: sed ex superuacanea exceptione, quam lex largiatur, uti.

ΔΗΜΟΣΘΕΝΟΥΣ ΠΑΡΑΓΡΑΦΗ ΠΡΟΣ ΖΗΝΟΘΗΜΙΝ.

DEMOSTHENIS EXCEPTIO ADVERSUS ZENOTHEMIDEM, Hieronymo Volfio interprete.

Αἰσχρογράφου, ἐκούλουμα ἀσχηματιστοῦ, ἡ δὲ ἀπολογία τοῦ Ζηνοθέμου... ἡ δὲ ἀπολογία τοῦ Ζηνοθέμου...

Prosteaquam, Iudices, exceptione usus, de non danda aduersario actione: leges primùm explicabo, secundum quas exceptionem opposui. Leges iubent, Iudices, actiones dari nauiculariis, & mercatoribus, in iis contractibus, qui vel Athenas aliunde, vel Athenis aliò referantur, de quibus extant tabulæ. Quod si quis præter hæc litem intendat: non dandam ei esse actionem. Zenothemidi autem nihil fuisse mecum negocij, nullas literas: ipse etiam in accusatione confiteatur: sed se nauiculario Hegestrato mutuasit: nos, post eius in pelago interitum, pro vectura non soluisse dicunt. hæc accusatio est. Vos autem ex eadem oratione tum actionem ei non esse dandam cognoscetis: tum uarietas istius hominis inuidias & improbitatē cognoscetis. Vos igitur, Iudices, oratos omnes uolo, si quod unquam negocium attentè audistis, ut & hanc causam attentè audiat. Cognoscetis enim hominis audaciam & improbitatem hæud uulgarem: si modò ego facinora illius uobis, (uti spero) exponere potuero. Zenothemis, minister Hegestrati nauicularij, quem & ipse in accusatione scripsit in pelago peritisse (sed quomodo perierit, non adscripsit, ego uerò dicam) tale scelus cum illo excogitauit: Pecuniam & ite & ille Syracusis mutuati sunt: ac ille quidem ad eos qui isti mutuam dabant, si quis rogabat, dicebat isti multum in nauis esse frumenti iste ad eos qui illi merces atque onus nauis illius esse proprium. Cum autem alter nauicularius, alter vector esset: non mirum fuit esse credita, quæ alter de altero affirmabat. Pecuniam autem acceptam, domum Massiliam miserunt: neque quicquam in nauis intulerunt. Sed quia tabulæ, id quod omnes solent, continebant, si nauis mansisset incolumis, pecuniam esse reddendam: in fraudem creditorum, nauem submergere statuerunt. Hegestratus igitur, cum à terra bidui aut tridui iter nauem abduxisset: noctu in carinam descendit: & fundum nauis perforat. Ille uerò ut totius rei ignarus, supra cum cæteris vectoribus uersabatur. Ortò strepitu, qui in nauis erant, sensere in carina mali quippiã geri, atque opitulari descendunt. Deprehensus Hegestratus, ut se pœnas daturum putat, fugit, fugatusque se in mare iacit: & lembum propter noctem non adeptus, suffocatur. Ille igitur sic, uti merebatur malus male perire: suis ipse inuidias, quas in alios instruxerat, captus atque oppressus. Ille uerò socius & adiutor primùm statim in nauigio, in ipso facinore, tanquam ignarus, sed & ipse etiam perterritus, rectori proæ & nautis suadebat, ut in lembum descenderet.

Leges exceptionis, & narratio insignis sceleris.

Zenothemidis conatus, & impudentia in uendicandi offi...

καὶ ὅτι γε ἔφη τις τῶν παρόντων, ἀπάντων ἐστὶ σωεργός
 ὁ δὲ κείνῳ, σημείον ὑμῖν ἔσθ'. πρὸς γὰρ τὸ θεῖον ἵεν
 ἔπι γερῆσαι τὴν ναῦν, πέντε τὰ* πρὸς σμῆμα τὸ συμπλέον
 τῶν οὐρανῶν καὶ ἡ γῆρας αὐτῶν* βιβλίον συγγραφέως. καὶ τοι εἰ
 μὴ εἰς πῖσαν δέδωκας, πὶ πρὸς τὸ κακουργήμα αὐτῶν τὰ
 βέβαια ἐποιουεῖς; εἰ δὲ ἀπίστον ἐτύγχανες, πὶ ἔχ' ὡς περ οἱ
 ἄλλοι, τὰ δίκαια χύμανες ἐν τῇ γῆ; πὶ ἂν τὰ πολλὰ
 λέγῃ περὶ γὰρ ἐπὶ ὅπου πλεόν ἡμῖν ταῦτα λέγουσιν,
 ἀλλ' ἔρχο τὸ σίτου. ἐξήγη αὐτὸν ὁ πρῶτος, καὶ ὁ κοι-
 νῶς τὰ πρῶτου φέρτατος. οὗτοι δὲ οὐκ ἐξήγητο.
 οὐδ' αὖ ἐφη δὲ ἄρ' ἴδω ὑπ' οὐδενός ἐξαβλώω, εἰ μὴ
 αὐτὸν ἐγὼ ἐξάξω. καὶ ταῦτα πρὸς καλεῖτο ὁ πρῶτος
 αὐτὸν, καὶ ἡμεῖς ἐπι τὴν ἀρχὴν τὴν τῆς συρακουσίαν.
 καὶ ἡμῖν ἐπιπύρετο τὸν σίτον κείνῳ φάμενται, καὶ τὰ
 τέλη κείνου ἐκείνου, καὶ τὰς πιασὶς ἐξελύων κείνῳ.
 τὰ τετα πρὸς ὄντα ἀξίου ἡμῶν ζήμιου δαμ' εἰς μὴ, καὶ τὰ
 δὲ πρὸς ἀπολαβεῖν, καὶ τὴν λαὸν πρὸς λαβεῖν, καὶ τὸ
 σίτου ἀριστάμια. ταῦτ' ἐκείνου πρὸς ἀπολαβεῖν καὶ λέ-
 γοιτο, καὶ ἡμῶν, οὐδὲν ἡμῶν πλεόν, ἀλλ' ἡμῶν ἀρεσις, ἢ τὸ
 ἐπὶ αὐτῶν. ὁ γὰρ πρῶτος διέμυρτύρετο ἐξάξην,* βε-
 βαιῶν, ἀναπλεῖν ἐθέλειν εἰς τὴν σκελίαν. εἰ δὲ ἀδ-
 ῶτος αὐτὸ πρὸς ἡμῶν τῆς τῶν σίτον, οὐδὲν αὐ-
 τὸ μέλει. καὶ ὅτι τὸν ἀληθῆ λέγω, καὶ οὐτ' ἀδ-
 ῶτος ἐφη εἰ μὴ ὑπὸ ἐμοῦ, οὐτὲ ἀ πρὸς καλεῖτο πρὸς
 τὸ ἀναπλεῖν ἐθέλειν, εἰ τὸ πρῶτον τὴν συγγραφέως
 ἔδειτο. λέγει τὰς μέρτυρας. *Μαρτυρία.*

Ἐπειδὴ τοίνυν οὐτ' ἐξάξω, ἢ δὲ ἔλεν ὁ πρῶτος
 του, οὐτ' εἰς τὴν σκελίαν ἀναπλεῖν ἐπὶ τὰ δίκαια, πρὸς
 δὲ τὰ ἀπαντα ἐφάμετο ὁ δὲ ἡ γῆρας αὐτῶν ἐκαιούργησι-
 πὸν ἡμῖν τοῖς ἐνθάδε πεποιημένοις τὸ συμβόλαιον,
 ἀπειρηθῶσι τὸν σίτον πρὸς τὴν δίκαιως ἐκεῖ πρῶ-
 τῶν, ἐξάξην τῶν. πὶ γὰρ ἀ καὶ ἄλλο ἐπιπύρετο; ἢ πρὸ
 γὰρ τὸ γαούδεις ἡμῶν τῶν κοινῶν ὑπελάμβανεν, ὡς
 ἡμεῖς γινώσκοντες, ἐπὶ τῆς τῶν σίτον, ὃν καταλιπεῖν
 οὐδὲ ἐπειθε τοῖς ναύταις, ὅπως ὑπὸ ἰσθμῶ, τὸ πρῶτον κα-
 ταλιπεῖν. ὁ καὶ μέγιστον ἐστὶ σημείον τὸ μηδὲν πρὸς
 κεν αὐτῶ. πὶς γὰρ ἀ τὸν ἑαυτῆ σίτον ἐπειθε πρὸς δαμ'
 τοῖς πρὸς βελομένοις; ἢ πὶς οὐκ ἀ ἐπὶ ἐξάξην
 τὴν πρὸς κλησιν εἰς τὴν σκελίαν, οὐδὲ ἡ γῆρας αὐτῶν
 ἐπὶ κλη μὴ οὐδὲ τὸ ἐμελλον ὑμῶν καταγνώσασθαι,
 ὡς εἰσαγόμενον τῆς τῶν φησὶ τὴν τὴν δίκαιως πρὸς τῆς
 τῶν γημάτων, ἀ καὶ πολλοὶς ἐποίησε οὐδὲ ἐπρῶτον, ὁ-
 πως μὴ εἰσαγόμενα δὲ ἔσθ'. πρῶτον ἡμῶν, ὅτι αὐτὰ
 καταλιπεῖν τοῖς ναύταις ἐπειθεν. εἰδ' ὅτι ἐν κεφαλη-
 νία μὴ δὲ ὅσον πλεόν τὴν ναῦν ἐπρῶτον. πὶς γὰρ οὐκ ἐ-
 ρθὸν καὶ δεινὸν ἀ γῆρας αὐτῶν, εἰ κεφαλιῶς μὴ ὅπως ἀθη-
 ναίσι σωθῆ τὰ γῆματα, δὲ ὅσον πλεόν τὴν ναῦν ἐκεί-
 νων ἡμῶν δὲ, ὅτι εἰς ἀθλωμάτοι, τὰ τῶν πολιτῶν τοῖς κατα-
 πύρεται βουληθεῖσι δοῦναι γνώμης; καὶ ἀ μὴ κατα-
 πύρεται ὅλων οὐδὲ δὲ ὅσον ἐπρῶτον, ταῦτ' εἰσαγόμενα
 τούτῳ φησὶ σάσαι; μὴ δὴ πρῶτον, ὡς ἔσθ' καὶ θεοῖ. λέγει δὲ
 καὶ τὸ πρῶτον γῆρασμα.

Παραγραφή.

Λέγει δὲ μοι τὸν νόμον.
 Νόμος.
 εἰσαγόμενον εἰς τὴν δίκαιον, ἡκανοῦς οἶμα δεδειχθαι. τὴν γὰρ δὲ ἀκούσατε τὸ σοφῶν, τὸ ταῦτα πάντα
 σωπτοχῶ τὸ ἀριστοφάνῳ. ὡς γὰρ ἐν τῶν πρῶτον ἀπλάς οὐδὲν ἔωρον δίκαιον αὐτοῖς ἐδόν, ἐπι-
 κηρυκῶνται τὸ πρῶτον, καὶ πείδουσι τὸν ἀδερῶν ἐνδοῦναι τὰ πρῶτον αὐτοῖς, πρῶτον τῶν μὴ αἰς

A Quin signum etiam vobis dicam, inquit, altantium
 quidam, vnde intelligatis, istum ad omnia illi fuisse
 adiutorem: antequam nauem perforare cepissent,
 multam* statuunt coram vectoribus, iste & Hege-
 stratus, scriptis tabulis. Quod si bona fide dederat:
 quamobrem ante maleficium cauere tibi v olebas? Sin
 diffidebas: cur non in terra ius tuum vt ceteri perfe-
 quebare? Quid multa dicam? nihil his verbis proficie-
 bamus: sed frumentum iste sibi vendicabat. Educebat
 eum Protus, & Proti socius Phertatus. Iste vero educi
 se nolebat, seque ab illo eductum iri palam negabat,
 nisi ego eduxissem. Post hæc Protus eum & nos ad
 magistratum Syracusanum prouocabamus, iis condi-
 tionibus, si Protum emisse frumentum, & vectigalia
 illi esse inscripta, & precium illum numerasse consta-
 ret: vt iste improbitatis suæ pœnas daret. sin minus: vt
 & controuersum frumentum reciperet, & talentum
 insuper acciperet, nosque ei frumento cederemus,
 Hæc offerente & pollicente illo * nihil proficieba-
 mus: sed ea dabatur optio, vt aut istum educeremus,
 aut nostras merces, conseruatas, præsentem, amittere-
 mus. Nam Protus testificabatur se educere, firmate fi-
 dem, redire velle in Siciliam. Quod cum ipse vellet: si
 nos isti frumentum concederemus, id sibi curæ non
 fore. Atque hæc à me verè dici, neque eum nisi à me
 educi velle asseruisse, nec quæ ei offerretur de re ditu
 in Siciliam, cōditionem accepisse: & in nauigio tabu-
 las confecisse, vt constet, recita testimonia.

TESTIMONIA.

Quam igitur nec educi vellet à Proto, neque ad
 ius adipiscendum redire in Siciliam, & omnium He-
 gestrati scelerum fuisse præsciis videretur: reliquum
 erat nobis, qui hic contractum feceramus, & frumen-
 tum ab eo qui legitime illic emerat, receperamus, i-
 stum educere. Quid enim aliud faceremus? Neque e-
 nim hoc quisquam è nostra societate putabat, vos ei
 frumentum adiudicatos, quod ipse relinquendum
 suaferat nautis, vt periret nauis demersa: quod vel ma-
 ximum signum est, id nihil ad eum attinere. Quis e-
 nim suum frumentum deferendum suaderet iis, qui
 id conseruatum vellent? Quis non nauigasset, accepta
 conditione in Siciliam, vbi res liquidò probari pos-
 set? At qui nec ita de vobis existimare poteram, fore
 vt pronunciaretis, isti de his rebus dandam esse actio-
 nem: quæ, ne huc perueherentur, ipse multis modis
 studuisset prohibere: primùm suadendo nautis, vt
 eas relinquerent: deinde in Cephalenia laborando, ne
 nauis huc ueheretur. Quid enim fieri turpius aut ini-
 quius queat, quàm, cum Cephalenij pronunciarint, vt
 Atheniensium merces incolumes essent, nauim huc
 peruehendam: vos qui sitis Athenienses, ea quæ ciuili
 sunt, iis qui submergere conati sunt, tradere: & quæ
 iste, ne huc perueherentur, auertere omnino studuit,
 de iis dare illi actionem? Absit, ò Iupiter & dij. Recita
 mihi quid exceperim. **EXCEPTIO.**
 Recita etiam legem.

LEX.

Me igitur secundum leges exceptionem de non dan-
 da actione aduersario, opposuisse, satis opinor, est o-
 scesū. Artē autē audietis sapientis illius, instructoris
 horum omnium, Aristophontis. Vt enim in causa nihil
 sibi prorsus esse præsidij reliquum videbant: inter-
 nūciis ad Protum missis, homini persuadēt vt preuaric-
 etur. sibiq. causā tradat, quod quidē statim etiā ab initio

Repetitio
 exceptio-
 nis, & de
 Proti pre-
 uaricatio-
 ne narra-
 tio.

